

שם המחלקה: המחלקה לפילוסופיה יהודית
שם הקורס: מחשבה יהודית אמריקאית לאחר השואה
מספר הקורס: 30852

שם המרצה: פרופסור גרשון גרינברג

שנה: תשפ"ד

סמסטר: ב

שעתיים שבועיות

מטרת הקורס:

היכרות עם טקסטים שנכתבו לאחר המלחמה המגיבים לשואה מכל קשת היהדות באמריקה, בהשוואה זה לזה – תוך שימת דגש לגבי ההבדלים לתגובות מהעולם על השואה בזמן אמת ועם תגובות שנכתבו לאחר המלחמה בארץ ישראל. הקורס יתבסס על טקסטים בעברית, אנגלית ויידיש. נתחיל בסקירה של "המזרחי" (דתיים לאומים) ו"אגודת ישראל" (דעת תורה) בזמן השואה, ולאחר מכן נעבור לתגובות בשנות החמישים של הוגים חסידיים וחרדים. נמשיך להוגים המזוהים עם תנועות רפורמיות, קונסרבטיביות ואורתודוקסיה מודרנית אשר התמקדו בשבר בין אלוהים לעם ישראל שהביאה השואה ותיקונו באמצעות הקמת מדינת ישראל. הקורס כולל קריאה בטקסטים אורתודוכסיים וחסידיים אפוקליפטיים. כמו כן נבחן דפוסים של שינוי השיח במהלך עשרות השנים, בתגובה לאירועים היסטוריים ובהתאמה לערכים אמריקאים.

תוכן הקורס:

נתוודע להוגים של מחשבת ישראל באמריקה בנוגע לשואה, מכלל הקשת הדתית ונבחן אותם באופן השוואתי.

ננתח טקסטים בשימת לב לשורשים האינטלקטואליים

נקשר את הטקסטים לנושאים של היסטוריה מול מטא-היסטוריה ואפוקליפסה.

נבחן את תפקידה של התרבות האמריקאית בשיח.

מהלך הקורס:

הסטודנטים יקבלו חוברת קורס וידרשו להביא לכיתה. רוב הטקסטים יהיו בעברית, חלקם באנגלית ואחד ביידיש. עבודות מחקר שיוגשו בסוף הקורס ישוו בין שני הוגים שנלמדו בקורס, או ינתחו את היחס לשואה בהקשר של השקפת עולמו של המחבר בהתאמה.

תנאי קדם:

קורסי מבוא במחשבת ישראל טרום מודרנית.

הכוללים הגות רבנית של ימי הביניים והעת החדשה.

דרישות הקורס:

85% נוכחות בכיתה. אם פספסו יותר משני מפגשים ללא הצדקה, לא יינתן ציון לקורס.

ציון סופי:

100% עבודה המשווה בין שניים מההוגים הנלמדים בקורס, או ניתוח מחשבת השואה של הוגה דעות אחד בהקשר לכיוון הפילוסופי או התיאולוגי הכולל של אותו הוגה.

רשימת מפגשים:

	Reading	Subject	Lesson Number
	Greenberg, "American Religious Voices and the Holocaust."	Mizrahi and Agudat Yisrael Wartime responses	1
	<i>Kovetz Ma'amarim</i> (selections)	Menahem Mendel Schneersohn: Towards redemption	2
	Introduction to Jabez, <i>Or hahayim</i>)	Abraham Weinfeld: Destructive external literature	3
	<i>Vayael Mosheh</i> (selections)	Yoel Taytlboym Zionism's havoc	4
	<i>After Auschwitz</i> (selections)	Richard Rubenstein: Judaism after God	5

	<i>Al Emunah</i> (selections)	Emil Fackenheim, Israel's return to history	6
	<i>Emunah leahar hashoah</i> (selections)	Eliezer Berkovits: Beyond history: Faith and <i>Mitsvah</i>	7
	"Theological Reflections"	Yitshak Greenberg: The Covenant from Below	8
	<i>Kol Dodi Dofek</i> (selections)	Joseph Soloveitchik: Listen to the Land	9
	" <i>Kunteres haheged</i> "	Isaac Hutner: The <i>Din</i> for Rabbi Akiva	10
	<i>Kunteres Hevlei Mashiah</i> (selections)	Hayim Karlebach: Israel's sacred metahistory: <i>Akedah</i>	11
	<i>Shtraln in der finsternish</i> (selections)	Hayim David Bakon: From <i>Tumah</i> (<i>Kelippot</i>) to <i>Kedushah (Nitsotsot)</i>	12

Reference literature.

Gershon Greenberg, "American Religious Voices and the Holocaust: Mizrahi and Agudat Yisrael Real-Time Responses." In *The Highest Form of Wisdom: A Memorial Publication in Honor of Saul S. Friedman (1937-2013)* (New York: KTAV, 2017)

Gershon Greenberg, "Ultraorthodox Jewish Thought about the Holocaust Since World War II: The Radicalized Aspect." In *The Impact of the Holocaust on Jewish Theology*, ed. Steven T Katz (New York: New York University Press, 2005)

Gershon Greenberg, "Postwar Orthodox Responses to the Holocaust, 1945 to the Present." In *Contemporary Responses to the Holocaust*, eds. Konrad Kwiet and Juergen Matthaues (New York: Greenwood Press, 2004).

Gershon Greenberg, "Menahem Mendel Schneersohn's Response to the Holocaust," *Modern Judaism* 34 (1) (2013)

Steven T. Katz, *Post-Holocaust Dialogues: Critical Studies in Jewish Thought* (New York: New York University, 1985)

David Sorotskin, "Binyan erets shel matah vehurban erets yisrael shel ma'alah: Harav misatmar vехаeskolah haortodoksit haradikalit." In *Erets yisrael behagut hayehudit bameah haesrim*, ed. Aviezer Ravitzky (Jerusalem: Yad Yitzhak ben Tsevi, 2005)

Primary literature:

Avraham Weinfeld, *Sefer Even Yehezkel* (New York: Moinester, 1950).

Avraham Weinfeld, "Mavoh." In Joseph ben Hayim Jabez, *Or Hahayim* (Monsey, New York, 1953)

Menahem Mendel Schneerson, *Kovets Ma'amarim* (Jerusalem: Mahaneh Yisrael, 1947-1948)

Yoel Taylboim, *Vayoel Mosheh* (Brooklyn: Jerusalem Publishing, 1960)

Yitshak Hutner, "Kunteres haheged." In *Pahad Yitshak..derosh hashanah* (Brooklyn, NY: Mossad Gur Areh, 1974)

Richard Rubenstein, *After Auschwitz: History, Theology and Contemporary Judaism* (Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1992).

Emil Fackenheim, *Al emunah vehistoriah. Masot beyahadut zemanenu* (Jerusalem: Hasifriah hatsiyonit, 1989)

Eliezer Berkovits, *Emunah lehar hashoah* (Jerusalem: Yad Vashem, 2006)

Yitshak Greenberg, "Theological Reflections on the Holocaust: Clouds of Smoke, Pillar of Fire: Judaism Christianity and Modernity after the Holocaust." In *Auschwitz, Beginning of a New Era? Reflections on the Holocaust* (New York: KTAV, 1977)

Joseph Soloveitchik, *Kol Dodi Dofek* (Jerusalem: Misrad hahinukh vehatarbut, 1976).

Eliyahu Hayim Karlebach, *Kunteres Hevlei Mashiah* (Selections) (Hillsdale, New York, 1983)

Hayim David Bakon, *Shtraln in der finstenish* (Brooklyn 1990)